

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 352/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Ulianko & partners, s.r.o., Môťovská 497/2, Zvolen, proti uzneseniu špeciálneho prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/1 Gv 113/22/1000-119 z 29. januára 2024 v spojení s uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/1 Gv 113/22/1000-81 zo 17. augusta 2023 a v spojení s príkazom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zaistenie peňažných prostriedkov č. k. V GO-V-248/2023/1000-2 zo 14. marca 2023 a s príkazom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zaistenie peňažných prostriedkov č. k. V GO-V-197/2023/1000-2 z 2. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením špeciálneho prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/1 Gv 113/22/1000-119 z 29. januára 2024 (ďalej len „uznesenie úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024“) v spojení s uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/1 Gv 113/22/1000-81 zo 17. augusta 2023 (ďalej len „uznesenie úradu špeciálnej prokuratúry zo 17. augusta 2023“) a v spojení s príkazom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zaistenie peňažných prostriedkov č. k. V GO-V-248/2023/1000-2

zo 14. marca 2023 a s príkazom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zaistenie peňažných prostriedkov č. k. V GO-V-197/2023/1000-2 z 2. marca 2023. Sťažovateľka navrhuje zrušiť všetky už uvedené uznesenia a príkazy a vrátiť ich na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Stred, ČVS: PPZ-174/NKA-ST4-2022 zo 17. augusta 2022 bolo začaté trestné stíhanie vo veci pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. b) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona spáchaného závažnejším spôsobom konania s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona a iné.

3. V predmetnej trestnej veci vedenej pod ČVS: PPZ-174/NKA-ST4-2022 (v ktorej bol medzičasom obvinený manžel sťažovateľky) došlo podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku k vydaniu príkazu na zaistenie peňažných prostriedkov č. k. V GO-V-197/2023/1000-2 z 2. marca 2023 (ďalej len „príkaz na zaistenie peňažných prostriedkov z 2. marca 2023“) vo výške 542 400 eur na bankovom účte v [REDAKOVANÉ] podnikajúcej na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky [REDAKOVANÉ] pobočka zahraničnej banky, vedenom v prospech majiteľa – sťažovateľky z dôvodu, že zistené skutočnosti nasvedčovali tomu, že tieto finančné prostriedky na tomto účte sú výnosom z trestnej činnosti. Podľa § 95 ods. 3 Trestného poriadku bola zároveň zakázaná aj dispozícia s finančnými prostriedkami do výšky zaistenia. Z dôvodu chybného uvedeného bankového účtu bol následne vydaný ďalší príkaz na zaistenie peňažných prostriedkov č. k. V GO-V-248/2023/1000-2 zo 14. marca 2023 (ďalej len „príkaz na zaistenie peňažných prostriedkov zo 14. marca 2023“) vo výške 542 400 eur na bankovom účte v [REDAKOVANÉ] podnikajúcej na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky [REDAKOVANÉ] pobočka zahraničnej banky, vedenom v prospech majiteľa – sťažovateľky, ktorým došlo k náprave v časti určenia bankového účtu. Podľa § 95 ods. 3 Trestného poriadku bola rovnako zakázaná aj dispozícia s finančnými prostriedkami do výšky zaistenia.

4. Dňa 25. júla 2023 sťažovateľka doručila úradu špeciálnej prokuratúry žiadosť o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov (z 2. marca 2023 a zo 14. marca 2024) v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-174/NKA-ST4-2022 (ďalej len „žiadosť o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov“), v ktorej požiadala zrušiť zaistenie peňažných prostriedkov podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku na dotknutom bankovom účte (bod 3 tohto uznesenia, pozn.) z dôvodu, že tieto nepochádzajú z trestnej činnosti, nie sú výnosom z nej, ich zaistenie nie je potrebné pre ďalšie konanie a ich zadržiavanie a zákaz s nimi disponovať sú z uvedených dôvodov nezákonné a nedôvodné.

5. Uznesením úradu špeciálnej prokuratúry zo 17. augusta 2023 prokurátor podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku nezrušil príkaz na zaistenie peňažných prostriedkov. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľka podala sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024 tak, že špeciálny prokurátor ju zamietol ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

II. Argumentácia sťažovateľky

6. Proti napadnutým uzneseniam úradu špeciálnej prokuratúry v spojení s príkazmi na zaistenie peňažných prostriedkov sťažovateľka podala túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje ich nedostatočným a laxným odôvodnením bez vyjadrenia sa k jej sťažnostnej argumentácii. Tvrdí, že nedošlo k posúdeniu primeranosti medzi ochranou jej práva na pokojné užívanie majetku a ochranou verejného záujmu. V konkrétnosti uvádza:

a) špeciálny prokurátor len mechanicky a formalisticky prepísal odôvodnenie uznesenia úradu špeciálnej prokuratúry zo 17. augusta 2023. Sťažovateľka spochybňuje, či špeciálny prokurátor skutočne preskúmal k tomu príslušný spisový materiál;

b) špeciálny prokurátor sa nevysporiadal s námietkou týkajúcou sa spôsobu vyčíslenia údajne spôsobenej škody. Sťažovateľka tvrdí, že vyčíslenie škody vo forme rozdielu medzi sumami 190 725 697,18 eur (suma, za ktorú sa obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] zaviazala dodať tovary a služby Ministerstvu obrany Slovenskej republiky) a 116 479 134,19 eur (za ktorú rovnaké tovary a služby predmetná obchodná spoločnosť nakúpila od svojich dodávateľov) považuje za nejasné a zmätočné;

c) o jej sťažnosti podanej proti uzneseniu úradu špeciálnej prokuratúry zo 17. augusta 2023 rozhodoval ten istý orgán, ako rozhodoval v prvom stupni – úrad špeciálnej prokuratúry (na prvom stupni jej prokurátor a na druhom stupni špeciálny prokurátor), čo nemožno považovať za nezávislé a nestranné rozhodovanie;

d) opis skutku v príkaze na zaistenie peňažných prostriedkov (ale aj vymedzenie trestného činu v uznesení o vznesení obvinenia) je nedostatočný, čo má zásadný vplyv na ich zaistenie. V opise nie sú uvedené skutočnosti týkajúce sa miesta, času a okolností, za ktorých ku skutku došlo. Zároveň obsahuje použitie bezobsažného pojmu „neprimeraný zisk“ či „neprimeraný prospech“ a bližšie neoznačené bezhotovostné prevody údajne zakrývajúce tvrdenú nelegálnosť. Absentuje odôvodnenie stanovenia výšky škody (jej nepreskúmateľnosť) vo vzťahu k rozsahu a zákonnosti zaistenia peňažných prostriedkov. Vymedzenie tvrdených podozrivých finančných operácií je uvedené „nekonkrétne“, t. j. nie je zrejmé, o aké prevody ide, kedy a v akých sumách boli vykonané a na aké účty. Sťažovateľka tvrdí, že namietané prevody sú súkromného charakteru a sú transparentné, a teda nie s úmyslom zakryť nelegálny pôvod týchto peňažných prostriedkov;

e) orgány činné v trestnom konaní konajú na nezákonnom podklade (nepreukázali potrebu zaistenia majetku z dôvodu existencie vyššej miery pravdepodobnosti, že sú výnosom z trestnej činnosti) a všetky dôkazy obstarávané v následnom trestnom konaní sú „ovocím z otráveného stromu“, a teda ich nemožno použiť v dotknutej trestnej veci, čo platí aj pre postup pri zaisťovaní peňažných prostriedkov;

f) odôvodnenie úradu špeciálnej prokuratúry, že v dotknutej trestnej veci bude môcť byť uložený trest prepadnutia veci alebo zhabanie veci, je arbitrárne, keďže k zaisteniu finančných prostriedkov došlo podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku (a nie § 425 ods. 1 Trestného poriadku), v kontexte ktorého nie je dôvodom zaistenia len skutočnosť, že u obvineného je možnosť uloženia trestu prepadnutia majetku;

g) od zaistenia finančných prostriedkov uplynul už viac ako rok, no orgánmi činnými v trestnom konaní neboli zistené také skutočnosti, ktoré by potvrdzovali údajné dôvodné podozrenie,

že zaistené peňažné prostriedky sú výnosom z trestnej činnosti a sú potrebné pre ďalšie konanie. Orgány činné v trestnom konaní nekonajú v súlade so zásadou primeranosti a zdržanlivosti;

h) dobu rozhodovania v trvaní šiestich mesiacov (od podania žiadosti o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov 25. júla 2023 do rozhodnutia o sťažnosti podanej proti zamietnutiu zrušenia ich zaistenia 29. januára 2024) nemožno považovať za bezodkladné rozhodovanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením úradu špeciálnej prokuratúry zo 17. augusta 2023, ktorým (na podklade jej žiadosti) nedošlo k zrušeniu zaistenia peňažných prostriedkov nachádzajúcich sa na dotknutom bankovom účte vedenom v prospech sťažovateľky zaistených v súvislosti s trestnou vecou vedenou pod ČVS: PPZ-174/NKA-ST4-2022, a uznesením úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024, ktorým bola zamietnutá jej sťažnosť podaná proti uvedenému uzneseniu úradu špeciálnej prokuratúry zo 17. augusta 2023. Sťažovateľka namieta porušenie označených práv predmetnými uzneseniami úradu špeciálnej prokuratúry aj v spojení so samotnými príkazmi na zaistenie peňažných prostriedkov (pozri bod 1 a 3 tohto uznesenia, pozn.).

III.1. K namietanému porušeniu práv uznesením úradu špeciálnej prokuratúry zo 17. augusta 2023:

8. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. V zmysle princípu subsidiarity poskytuje ústavný súd ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný orgán verejnej moci v rámci jemu zverenej právomoci (m. m. I. ÚS 211/2022, II. ÚS 270/2021, II. ÚS 190/2022, II. ÚS 387/2022, III. ÚS 397/2023).

9. Sťažovateľka využila na ochranu svojich práv proti uzneseniu prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry zo 17. augusta 2023 sťažnosť podanú proti uvedenému rozhodnutiu. O tejto jej sťažnosti konal a rozhodol špeciálny prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry uznesením z 29. januára 2024. V takom prípade je právomoc ústavného súdu vo vzťahu k uzneseniu prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry zo 17. augusta 2023, ktoré bolo preskúmané špeciálnym prokurátorom úradu špeciálnej prokuratúry, vylúčená. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv uznesením úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024 v spojení s príkazmi na zaistenie peňažných prostriedkov:

III.2.1. K uzneseniu úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024:

10. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že nie je súčasťou systému orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmavanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej ani preskúmavanie, či v konaní pred týmito orgánmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

12. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 38/05, III. ÚS 287/06).

13. Súčasťou obsahu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je právo účastníka konania na také odôvodnenie úradného rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom tejto ochrany.

14. Ústavnoprávny prieskum zaistenia peňažných prostriedkov sa v podstate sústreďuje len na tie prípadné pochybenia, v dôsledku ktorých by pre také rozhodnutie chýbal zákonný základ alebo by zjavne nemohlo viesť k naplneniu účelu, ktorý ním má byť dosiahnutý, alebo by v ňom bolo možné vidieť svojvôľu z iného dôvodu.

15. V prvom rade treba uviesť, že peňažné prostriedky zaistované podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku predstavujú majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu a zaistenie samotné je nepochybne opatrením zasahujúcim do základného práva na pokojné užívanie majetku a ako také je pod ochranou ústavného súdu podľa § 1 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Na strane druhej treba pripomenúť, že ide o opatrenie dočasné, svojou povahou predbežné a zaistovacie, ktoré nepredstavuje konečné rozhodnutie vo veci. Nemožno teda hovoriť o „zbavení majetku“, ale svojou povahou ide o opatrenie vzťahujúce sa na obmedzenie „užívania majetku“ podľa čl. 1 ods. 2 dodatkového protokolu. Ale aj táto norma musí byť interpretovaná v rámci všeobecného princípu zakotveného v norme prvej, t. j. pokojného užívania majetku tak, aby medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom bol rozumný vzťah proporcionality (rozhodnutie EStP vo veci James a ostatní proti Veľkej Británii z 21. 2. 1986 a podobne).

16. Ústavný súd konštatuje, že pri posudzovaní ústavnosti uvedeného dočasného majetkového zaisťovacieho inštitútu upraveného v § 95 Trestného poriadku vychádzal zo zmyslu a účelu tohto opatrenia. Zaistenie je inštitútom, ktorý napomáha objasňovaniu závažnej, hlavne hospodárskej trestnej činnosti, ktorého podstatou nie je odňatie peňažných prostriedkov majiteľovi, ale obmedzenie dispozičného práva s nimi tak, aby nemohlo dôjsť k ich zneužitiu. Ide o obmedzenie vlastníckeho práva dotknutého subjektu, avšak v rámci výluky z ochrany vlastníctva, ktorá je len pri zachovaní v zákone špecifikovaných podmienok primeraná cieľu sledovanému právnou úpravou, ktorým je náležité zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie ich páchatel'ov, ako aj snaha v čo najvyššej možnej miere eliminovať škodu spôsobenú prípadnou trestnou činnosťou.

17. Podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku zaistenie peňažných prostriedkov možno vykonať, ak zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že peňažné prostriedky sú nástrojom trestnej činnosti alebo výnosom z trestnej činnosti. Tento záver nemusí byť na začiatku plne hodnoverný, lebo nie je ani konečný, pretože môže byť ďalším šetrením vyvrátený, ale musí byť vždy logicky odôvodnený, v zmysle kritérií či aspoň zásad odvodených z aplikovanej právnej normy, pri rešpektovaní ústavného príkazu uvedeného v čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 4 ústavy.

18. Ústavný súd pristúpil k predbežnému prerokovaniu ústavnej sťažnosti v kontexte popísaných teoretických východísk. Sústredil sa pritom na posúdenie otázky, či uznesenie úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024 v spojení s dôvodmi vyplývajúcimi z uznesenia úradu špeciálnej prokuratúry zo 17. augusta 2023 (v nadväznosti na príkaz úradu špeciálnej prokuratúry na zaistenie peňažných prostriedkov) má zákonný podklad a vedie k naplneniu jeho účelu a či netrpí prejavom svojvôle.

19. Vo vzťahu k námietke o spôsobe vyčíslenia údajne spôsobenej škody a použití bezobsažných pojmov „*neprimeraný zisk*“ či „*neprimeraný prospech*“ sa špeciálny prokurátor vyjadril na strane 5 a 6 uznesenia úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024 tým spôsobom, že z dosiaľ zadovážených dôkazov vyplynulo, že pri zabezpečovaní obchodných vzťahov obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] «*„značne“*» nadhodnotila fakturovanú cenu dodaných tovarov a služieb v prospech ministerstva obrany, a to až o 63,74 %. V zmysle odôvodnenia namietaného uznesenia sa obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] zmluvne zaviazala dodať ministerstvu obrany požadované tovary a služby od zahraničných dodávateľov/výrobcov za celkovú sumu 190 725 697,18 eur, pritom obvinená právnická osoba ich sama nadobudla za sumu v celkovej výške 116 479 134,19 eur, teda týmto konaním mala spoločnosť [REDAKOVANÉ] dosiahnuť neoprávnený a neprimeraný prospech 74 246 562,99 eur, čím mala byť zároveň spôsobená škoda Slovenskej republike. Predmetné skutočnosti podľa úradu špeciálnej prokuratúry nasvedčujú tomu, že tieto peňažné prostriedky boli získané a sú výnosom z trestnej činnosti spočívajúcej v úmyselnom nehospodárnom nakladaní s verejnými prostriedkami v súvislosti s obchodnou činnosťou, ktorú obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] «*„formálne“*» sprostredkovala medzi zahraničnými dodávateľmi technických systémov a technológií a ministerstvom obrany. Zároveň úrad špeciálnej prokuratúry v prvostupňovom rozhodnutí o nezrušení zaistenia peňažných prostriedkov podrobne rozpísal, že zástupcovia obchodných spoločností [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ] (zahraničný dodávateľia/výrobcovia, pozn.), vo výsluchoch vykonaných na základe Európskeho vyšetrovacieho príkazu nezávisle od seba uviedli, že boli oslovení

s konkrétnymi požiadavkami priamo zástupcami ministerstva obrany, s ktorými dojednali všetky podmienky dodania vrátane ceny. V rámci jednaní im malo byť oznámené zástupcami Ministerstva obrany Slovenskej republiky, ktoré bolo skutočným odberateľom a príjemcom ich dodaní, že predmetná zákazka bude realizovaná prostredníctvom obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Následne ich mala kontaktovať s objednávkou v dohodnutom rozsahu spoločnosť [REDAKOVANÉ], s ktorou dovtedy nekomunikovali a nedohovárali s ňou žiadne obchodné podmienky. Z uznesenia úradu špeciálnej prokuratúry zo 17. augusta 2023 ďalej vyplýva, že na základe objednávky zaslali tejto obchodnej spoločnosti faktúru s cenou dohodnutou so zástupcami ministerstva obrany a spoločnosť [REDAKOVANÉ] ju uhradila, pričom v súčasnosti už neuskutočňujú žiadne dodania pre spoločnosť [REDAKOVANÉ]. Prokurátor konštatoval, že zástupcovia označených zahraničných obchodných spoločností doložili k výsluchom listinné dôkazy súvisiace s plneniami k obchodným vzťahom a dodaniam uskutočneným „*formálne*“ pre odberateľa spoločnosť [REDAKOVANÉ].

20. Ústavný súd vzhľadom na už popísané okolnosti veci sumarizuje, že odôvodnenie, ktorým úrad špeciálnej prokuratúry podložil namietané uznesenie úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024, nie je v namietanej časti formalistické ani arbitrárne, ale celkom zrozumiteľne podopiera podozrenia týkajúce sa zaistených peňažných prostriedkov. Pritom už vyslovil, že na predbežné a zaisťovacie opatrenie v trestnom procese nie je nevyhnutné dosiahnuť takú mieru dôkazu a zdôvodnenia trestného obvinenia, ako tomu je pri konečnom vecnom rozhodnutí o vine (m. m. III. ÚS 43/2023, I. ÚS 164/2023). Špeciálny prokurátor sa zároveň vyjadril k existencii zákonného podkladu na predmetné zaistenie peňažných prostriedkov, keď chronologicky popísal dovtedajší priebeh trestného konania, a to od začatia trestného stíhania cez vznesenie obvinenia manželovi sťažovateľky, ako aj iným fyzickým či právnickým osobám, dôvodné podozrenie zo spáchania skutkov, ktoré sa kladú sťažovateľkinmu manželovi, ako aj obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] za vinu, so záverom o existencii zákonného podkladu a nedôvodnosti argumentácie o nedostatku odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia.

21. Pokiaľ sťažovateľka namieta spôsob vyčíslenia výšky škody, ku ktorému absentuje odôvodnenie orgánov činných v trestnom konaní, akým odborným postupom (napr. znaleckým skúmaním) bola z ich strany ustálená, tieto nemožno považovať za relevantné vo vzťahu k preventívnemu zaisteniu týchto peňažných prostriedkov v počiatočnej fáze trestného konania, keďže, ako už bolo uvedené, zaistením peňažných prostriedkov nedochádza k odňatiu vlastníckeho práva sťažovateľky, ale ide len o zaisťovací a dočasne obmedzujúci inštitút.

22. Sťažovateľka ďalej namieta, že o jej žiadosti o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov a jej následnej sťažnosti rozhodovali prokurátori v rámci štruktúry úradu špeciálnej prokuratúry (prokurátor a špeciálny prokurátor, pozn.), a teda dvakrát ten istý orgán. Ústavný súd už skôr uviedol (m. m. I. ÚS 122/2018), že sa mu nejaví ako najvhodnejšia, z hľadiska zabezpečenia neustrannosti a nezaujatosti, právna úprava, na základe ktorej rozhoduje aj o sťažnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby ten istý štátny orgán (v tomto prípade úrad špeciálnej prokuratúry). Z pohľadu sťažovateľkinej ústavnej sťažnosti ale táto okolnosť nie je relevantná, pretože predmetom individuálnej ústavnej sťažnosti nie je posudzovanie právnej úpravy, resp. jej súladu s ústavnými princípmi. V konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Ústavný súd konštatuje, že v rámci ústavného poriadku Slovenskej republiky platí

prezumpcia ústavnosti všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá vyplýva z čl. 152 ústavy. Právne predpisy v slovenskom právnom systéme sa považujú za súladné s ústavou až dovtedy, pokiaľ ústavný súd nerozhodne o opaku. Na tejto okolnosti nemení nič ani skutočnosť, že úrad špeciálnej prokuratúry bol medzičasom zrušený.

23. Ústavný súd nemôže prisvedčiť ani sťažovateľkiným námietkam týkajúcim sa bezodkladného rozhodovania, ako aj proporcionality s odkazom na plynutie času. Špeciálny prokurátor v napadnutom uznesení v tejto súvislosti uviedol (hoci len stručne), „... že vznesenie obvinenia šestnástim fyzickým osobám a dvom právnickým osobám v lehote trinásť mesiacov po začatí trestného stíhania v posudzovanej trestnej veci neprimerane nepresahuje dĺžku konania, od začatia trestného stíhania do vznesenia obvinenia, v iných porovnateľných veciach a doterajšie trestné konanie prebieha bez prieťahov“. Ústavný súd pre komplexnosť dopĺňa, že trestné stíhanie vo veci bolo začaté v auguste 2022, predmetné finančné prostriedky boli zaistené v marci 2023 a v septembri 2023 bolo sťažovateľkinmu manželovi (a iným, pozn.) vznesené obvinenie. Popísaná chronológia nesvedčí o nenáležitom postupe orgánov činných v trestnom konaní. Následné (po zaistení peňažných prostriedkov) vznesené obvinenia nenaznačujú, že by plynutím času klesala potreba tohto preventívneho zaistenia. Zároveň ústavný súd nepovažoval ani obdobie približne šiestich mesiacov, v priebehu ktorých bolo rozhodnuté na dvoch stupňoch, a to jednak o sťažovateľkinej žiadosti o zrušenie zaistenia a jej sťažnosti podanej proti jeho nezrušeniu, za prieťahy v ústavne relevantnej intenzite, hoci prekročenie zákonnej lehoty možno považovať za príčinu vzniku určitého prieťahu. Sťažovateľka však v petite svojej ústavnej sťažnosti prieťahu v konaní nenamietala, t. j. predmetné námietky nepremietla do samotného návrhu na rozhodnutie.

24. Odôvodnenie namietaného uznesenia úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024 ústavný súd vyhodnotil ako primerané tomu, že ide o rozhodnutie o dočasnom zaist'ovacom opatrení a nemožno ho *prima facie* považovať ani za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Podľa ústavného súdu nateraz predstavuje dostatočný základ pre jeho výrok, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľky podaná proti uzneseniu úradu špeciálnej prokuratúry zo 17. augusta 2023. Uznesenie úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024 má zákonný podklad, keďže hypotéza právnej normy obsiahnutej v § 95 ods. 1 Trestného poriadku sa na základe zistených skutočností (prevod finančných prostriedkov medzi manželmi, pričom manžel je trestne stíhaný a existuje dôvodné podozrenie, že ním prevedené peňažné prostriedky boli získané a sú výnosom z trestnej činnosti spočívajúcej v úmyselnom nehospodárnom nakladaní s verejnými prostriedkami v súvislosti s obchodnou činnosťou obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]) javí ako naplnená, vedie k naplneniu účelu aplikovaného inštitútu zaistenia finančných prostriedkov (odčerpanie výnosu z trestnej činnosti, zabránenie odňatia z dispozície orgánov činných v trestnom konaní do doby, keď o nich bude možné rozhodnúť), pričom ústavný súd neidentifikoval prejavy svojvôle v rozhodovaní úradu špeciálnej prokuratúry.

25. Vychádzajúc z popísaných skutočností, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že medzi sťažovateľkou napadnutým uznesením úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024 na jednej strane a obsahom základného práva na inú právnu ochranu a práva na ochranu majetku na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. V tejto časti preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

26. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024, ústavný súd konštatuje, že tento článok dohovoru sa týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom (m. m. III. ÚS 206/06). Úrad špeciálnej prokuratúry nemal postavenie súdneho orgánu a jej akékoľvek rozhodnutie nie je súdnym rozhodnutím v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nevzťahujú sa naň preto striktnie ani požiadavky vyplývajúce z práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré vyvodila judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva z práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vychádzajúc z uvedeného, možno uzavrieť, že tento článok dohovoru nie je na uznesenie úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024 aplikovateľný (m. m. II. ÚS 60/2023, II. ÚS 535/2024). Ústavná sťažnosť sťažovateľky je tak v tejto časti nezlučiteľná *ratione materiae* s čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ju ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2.2. K príkazom na zaistenie peňažných prostriedkov z 2. marca 2023 a zo 14. marca 2023:

27. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala porušenie svojich práv (bod 1 tohto uznesenia, pozn.) uznesením úradu špeciálnej prokuratúry z 29. januára 2024 aj v spojení s príkazmi na zaistenie peňažných prostriedkov z 2. marca 2023 a zo 14. marca 2023.

28. Jednou zo základných podmienok konania pred ústavným súdom je podanie ústavnej sťažnosti v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde možno ústavnú sťažnosť podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

29. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

30. Ústavná sťažnosť smerujúca (aj) proti príkazom na zaistenie peňažných prostriedkov z 2. marca 2023 a zo 14. marca 2023 bola ústavnému súdu podaná 28. marca 2024, teda celkom zjavne po uplynutí zákonnej lehoty na jej podanie. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

31. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2024

Miloš Maďar
predseda senátu